

पठ्यन्ते तेनोत्तरमुत्तरं पदार्थं कठिति स्मारयितुं शक्नुवन्ति · नैवं चोदनापाठः
विधेयार्थस्तावकवाक्यसंदर्भव्यवहितत्वेन मन्त्रवत्स्मारयितुमशक्यत्वात् · न च कर्म-
काले तस्योच्चारणं विहितं मन्त्रवत् । श्रुतिरपि मन्त्राणां गुणभूयस्त्वमाह तस्मा-
देतद्विष्णुभ्यनूक्तमित्यादिना (१. ७. ३. ३.) · यो हि स्वप्रतिपादितस्यार्थस्य प्रामा-
ण्यार्थमन्यस्योक्तिं प्रदर्शयति स आत्मापेक्षया उत्कृष्टस्यैव दर्शयति न निकृ-
ष्टस्य · तेन गुणभूयस्त्वं मन्त्रेषु अतो मन्त्रपाठ एव बलवानिति सिद्धम् ॥ ॥
पदार्थानां क्रमनियमे श्रुत्यादीनि त्रीणि प्रमाणान्युक्तानि · तेषां विरोधे बलाबलं
चोक्तम् । अथेदं चिन्त्यते · यत्र बहूनि प्रधानानि संह क्रियन्ते यथा दर्शपूर्ण-
मासयोरोग्नेयोपांशुयाज्ञाग्नीषोमीयैन्द्राग्नादीनि यथा चातुर्मास्यपर्वसु वाजपेयेऽति-
रात्रपशुवशापृश्निसप्तदशप्राज्ञापत्येषु ^{१)} च तत्राराडुपकारकाण्यङ्गानि सर्वेषां तन्त्रेण
क्रियन्तेऽइति वक्ष्यति कर्मणां युगपद्भावस्तत्त्वमित्यत्र (१. ७. १.) · तेन न तेषु क्र-
मचिन्ता · संनिपत्योपकारकाणि तु द्रव्यसंस्काररूपाणि प्रतिप्रधानं भेदेन कर्त-
व्यानि · तत्र चिन्त्यते तानि किमेकैकस्य सर्वाणि कृत्वापरस्य कर्तव्यानि
किं वा समान एकैकः पदार्थः सर्वेषां कर्तव्य इति । तत्रैकैकं प्रधानमव्यवहिता-
नि स्वाङ्गान्यपेक्षते · तत्राङ्गानां प्रधानकालत्वस्य न्याय्यत्वादिकैकस्मिन्गुणकाण्ड-
मपवृज्यात् · इतरथा हि पदार्थानुसमये सति स्वप्रधानाद्विप्रकृष्येरन् · यद्येकस्या-
सादनं कृत्वापरस्य तदेव क्रियते तदा पूर्वस्यासादनयोर्व्यवायः स्यात् · संहवचनं
वाराडुपकारकसाहित्यमात्रेणाप्युपपद्यते · तस्मात्काण्डानुसमय एवेति प्राप्तम् आह ·

तुल्यसमवाये सामान्यपूर्वमानुपूर्व्ययोगात् ॥ १० ॥ तुल्यसमवाये तुल्या-
नां प्रधानानां संह प्रयोगे द्रव्यसंस्काररूपाणि संनिपत्योपकारकाण्यङ्गानि सा-
मान्यपूर्वं कर्तव्यानि पूर्वः पूर्वः पदार्थः ^{२)} सर्वेषां समानः सदृशः कर्तव्यः । तद्य-
था बह्वेषु रुविःषु प्रथमं सर्वेषां विभस्मीकरणम् ततः सर्वेषां पात्रीस्थापनम्
ततः सर्वेषां तत्र व्यभिधारः ^{३)} ततः सर्वेषां पात्रीषूपस्तारः ततः सर्वेषामुद्घास-
नम् ^{४)} ततः सर्वेषां वेद्यामासादनम् ततः सर्वेषामालम्भः इत्येवं पदार्थानुसमयः
कर्तव्यः । यद्येकैकस्मिन्गुणकाण्डमपवृज्येत तथा सति क्रमेण प्रयोगात्प्रयोग-

१) *सप्तदशसु प्रा° २. २) परार्थः २. ३) ? तत्र व्यभिधारः २. ४) *सनो २.